

«Egen pensjonskonto og andre tilpasninger i privat tjenstepensjon»

Utredning for partene i frontfaget – hvor peker den for tjenstepensjonene?

Jon M. Hippe, Fafo

Forsikringsforeningen 24. januar 2017

Disposisjon

1. Frontfag, partsforhold og pensjonspolitikken
2. Hokusfokus forslaget
3. Lovregler for opptjening
4. Individuell tilleggssparing
5. Egen pensjonskonto
6. Hva nå?

RIKSMEKLEREN

Statsminister Erna Solberg

Deres ref.

Oslo, 3. april 2016

FREMTIDIGE PENSJONSORDNINGER I PRIVAT SEKTOR

Som kjent pågår meklingen i Frontfaget (Fellesforbundet/LO og Norsk Industri/NHO) 2016 sk.

Loven pålegger meg å forsøke å oppnå enighet mellom partene om et rimelig forlik, jf. arbeidsloven § 12 første ledd andre punktum.

På denne bakgrunn har jeg, i samarbeid med partene i meklingen i Frontfaget og i samforståelse med LO og NHO, innsett det hensiktsmessig å rette en henvendelse til Statsministeren.

Basert på erfaringene fra meklingsene i Frontfaget i 2014 og 2016, synes det å være enighet mellom partene om at det er ønskelig at det igangsettes et arbeid med sikte på å modernisere de løvbestemte pensjonsordningene i privat sektor. Fellesforbundet og Norsk Industri har opplyst at de er enige om følgende:

«Med grunnlag i utredningen og etter drøftelser mellom organisasjonene, foreslår Fellesforbundet og Norsk Industri at arbeidstaker oppretter en personlig pensjonskonto og gir rett til å velge leverandør. Formålet er bl.a. å bedre tvarene pensjonsoppbygging ved jobbbytte. Arbeidsgiver, basert på bedriftens besluttede innskuddsnivå, betaler inn til arbeidstakers individuelle pensjonskonto. I tillegg foreslår vi at arbeidstaker på individuelle basis kan velge å spare resterende differanse mellom tillatte maksimater og arbeidsgiverens innskuddsnivå. Partene ser ikke på en del andre elementer, som de likevel er enige om at bør omfattes av et utredningsarbeid.»

Partene ser som det fremgår ulikt på en del andre elementer, som de likevel er enige om at bør omfattes av arbeidet. Partene finner således at nedenstående elementer bør inngå som en del av arbeidet.

Fellesforbundet har fremholdt betydningen av at:

- Det skal opparbeides rettigheter i tjenestepensjonsordningene fra du er 13 år
- Det skal opparbeides rett på tjenestepensjon for all lønn, opp til 12 G, som du (etter hen en arbeidsgiver, uavhengig av stillingens størrelse og varighet)

Norsk Industri har fremholdt betydningen av at:

- Arbeidet baseres på lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven)
- Det legges til grunn at ordningene verken medfører krav om balanseføring eller akte kostnader for bedriftene
- Det skal ikke gjøres endringer som svekker bedriftenes beslutningsmyndighet

Partene er videre enige om at utredningsarbeidet fra Gabbat, Deloitte, FAFO og Acticon, bør inngå i vurderingsgrunnlaget for et arbeid.

STATSMINISTEREN

Oslo, 3. april 2016

Riksmekleren

Fremtidige pensjonsordninger i privat sektor

Jeg viser til brev av 2. april 2016 fra Riksmekleren om fremtidige pensjonsordninger i privat sektor.

Regjeringen er innstilt på, forutsatt at partene og Riksmekleren finner frem til en anbefalt løsning, å utrede behovet for å gjøre tilpasninger i lov- og regelverket for tjenestepensjon i privat sektor. Et utredningsarbeid vil bl.a. omfatte en vurdering av spørsmål om arbeidstaker bør få adgang til å opprette en personlig pensjonskonto hos en pensjonsleverandør valgt av arbeidstaker, spørsmål knyttet til arbeidstakers adgang til å foreta individuell tilleggs sparing og spørsmål knyttet til håndtering av pensjon ved jobbbytte. Utredningen kan ta utgangspunkt i lov om innskuddspensjon. I tillegg kan det utredes fra hvilken alder og inntekt oppgjøring bør starte, samt hvilken varighet på arbeidsforholdet som bør gi grunnlag for å opparbeide rettigheter. Regjeringen vil avklare nærmere formen på utredningsarbeidet i samarbeid med partene i arbeidslivet.

Med vennlig hilsen

Erna Solberg

Gjenpart:
Landsorganisasjonen i Norge
Næringslivets Hovedorganisasjon
Fellesforbundet
Norsk Industri

Fagbevegelsen, frontfag og sosialpolitikk

Hendelser

- 1961, 1966, 1970-tallet
- 1992 (Kutt i Ft)
- 1988 og framover (AFP)
- 2001 ITP
- 2002-2004 (2006) – OTP
- 2005 Pensjonsforliket
- 2007 Pensjonsforlik II
- 2008 Ny AFP

Tema

- Tilleggspensjon – lov eller avtale?
- Førtidspensjon – avtale
- Kostnadsreduksjon/bærekraft
- Dekningsgrad
- Utforming av alderspensjon

Rammene for enighet endres

- Konkurransetsatt sektor
- EU 2004 – arbeidsvandring
- Tariffavtaledekning

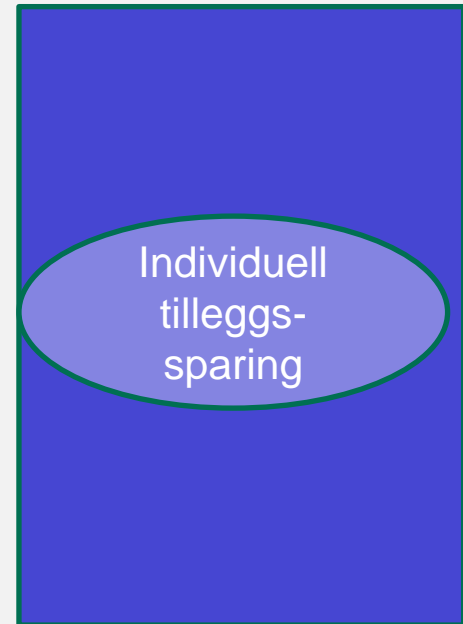
- Paradoks: nei til t-avtale – nei til finansiering innenfor ramma
- Arbeidsgivere: kostnader og terskelvirkninger for t-avtale – lov før avtale
- Finansnæringen og fagbevegelsen – LOI, OTP, økte grenser m.m.

Hokuspokus forslaget: Egen konto er svaret. Hva er spørsmålet?

- Uklart hvilket problem som skulle løses
- Risiko for å skape flere problemer enn man løste
- Arbeidsgruppens rapport gir en kritisk diskusjon av å svekke det kollektive elementet

Arbeidsgruppen fastslår at det er tre helt separate problemstillinger

Ansvarlig respons og utredning
Arbeidsgruppe - ikke NOU

Individuell tilleggssparing

Arbeidsgruppen:

- Total sparing konstant?
- Høyinntektsgruppen sparer mest
- OTP ga egne rettigheter til selvstendig næringsdrivende
- Fri sparing bedre?
- Sverige avviklet

I tillegg:

- Samlet etterspørsel
- Hvem har behov for individuell sparing?
- Fri sparing bedre tilpasset fleksibel arbeidsmarkedsatferd

Regler for opptjening

- Uavhengig av pensjonskonto
- Regelendringene:
  - Fra første krone – prinsipielt riktig – kostbart (for noen)
  - Fra dag en
  - For all arbeidstid (20% regelen)
  - Lavere alder
- Prinsipper og kostnader
- Lov, avtale eller frivillig?

Egen pensjonskonto i kollektiv modell – farvel til PKB?

- Modell 3 i rapporten
  - Fellesforbundet gir støtte til den i KK 16/12-2016
- Alle for nå?
- Dermed:
  - En modell med obligatorisk medflytting
  - En eller annen variant av kostnadsdeling
  - Tilgang for den enkelte til lavere kostnader
  - Enklere?
  - Adgang til å flytte ut (med konsekvenser)
- Ikke avklart: En og bare en innskuddsløsning eller et valgfritt alternativ?
- Ikke avklart: Hva med hybridene og PB?

Hva nå?

- Nå starter utredningsarbeidet – hvem og hvordan bestemmes mandatet for dette arbeidet?
- Kan fagbevegelsen enes igjen?
- Skal man glemme individuell tilleggssparing i denne forbindelse?
- Hva med regelendringene?
  - Ok for arbeidsgiver hvis lov.
    - Kompensere med lavere satser?
- Er medflytting nok?
- Arbeidsgiverne er opptatt av kostnader og å unngå t-avtale – standard lovfestede ordninger uten kostnadsøkning ok?

Hva nå?

- Og, hvorfor ikke lage en felles tjenestepensjonslov med en gang?
  - Slå sammen innskudd og hybrid
  - Samme regler for
    - kostnader,
    - garantier
    - og utbetaling
- Og, husk fellesordninger med egen konto krever noen ytterligere lov-tilpasninger
  - Adgang til å opprette fellesordning på tvers av foretak som ikke er i konsern for både innskudd og hybrid
  - Valgfri adgang til gjennomsnittsberegninger

Takk for meg